

حقوق کارگزاران ورزشی

دکتر کیوان شعبانی مقدم
عضو هیئت علمی دانشگاه رازی کرمانشاه

دکتر بهرام یوسفی
عضو هیئت علمی دانشگاه رازی کرمانشاه

ناشر
مریم عسگری

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی

تهران - ۱۳۹۳

سرشناسه	: شعبانی مقدم، کیوان
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق کارگزاران ورزشی، کیوان شعبانی مقدم، بهرام یوسفی، با همکاری مریم عسگری
منشخصات نشر	: تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش
منتخبات ظاهری	: ۱۲۴ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۷۷-۵۹-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فبا
یادداشت	: نمایه
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: کارگزاران ورزشی، وضعیت حقوقی و قوانین -- ایران
نسخه افزوده	: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش
شناسه افزوده	: یوسفی، بهرام
رده‌بندی کنگره	: ۸۱۲/۲۷ ۱۳۹۳
رده‌بندی دیوبی	: ۸۱۲/۵۴

عنوان	: حقوق کارگزاران ورزشی
مؤلفان	: دکتر کیوان شعبانی مقدم، بهرام یوسفی
با همکاری	: مریم عسگری
ویراستار ادبی	: فاطمه پژمان
ناشر	: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش
نوبت چاپ	: اول
تاریخ چاپ	: ۱۳۹۳
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۷۷-۵۹-۷
قیمت	: ۱۰.۰۰۰ تومان
حق گونه‌های مختلف نشر این اثر (از قبیل کاغذی، صوتی، الکترونیکی و ...) برای ناشر محفوظ است.	

توسعه ادبیات حقوقی در هر کشور، نقش مهمی در پیشرفت نظام حقوقی آن کشور ایفا می‌نماید. اندیشمندان و پژوهشگران دنیای بیکران حقوق، که شیفته نظم‌اند و سرباز عدالت، آموزه‌های علمی و تجربیات عملی خویش را به جامعه حقوقی عرضه می‌دارند تا بتوانند در تثبیت و تنویر نظم اجتماعی و استقرار عدالت و اصلاح و پیشرفت کشور سهیم گردند.

قانونگذار فهیم و آگاه، هیچگاه در مقام تهیه پیش‌نویس و مهیا شدن جهت وضع قانون، خود را بی‌نیاز از ادبیات و دکتربین حقوقی کشور و مشورت با خبرگان نخواهد یافت، و هیچگاه مصوبات قبلی خویش را دائمی و مصون از نقد و اصلاح قلمداد نخواهد نمود. قضات متخصص و عدالت‌پیش نیز نقد علمی و منصفانه آرای خود را مایه تکامل و پیشرفت می‌دانند.

دانشکده‌های حقوق و حوزه‌های علمیه که به مأموریت خطیر تربیت قضات، وکلا، مشاوران حقوقی، سردستاران پژوهشگران، و اساتید حقوق و فقه همت می‌گمارند علاوه بر اینکه از آموزه‌های علمی و قضایی کشور بسیار بهره می‌برند متقابلاً رسالت مهمی در غنی‌سازی ادبیات و دکتربین حقوقی کشور برعهده دارند.

جمهوری اسلامی ایران به ویژه در دو دهه اخیر پیشرفت قابل توجهی در توسعه گمببببب ادبیات حقوقی کشور را شاهد بوده است. تعداد کتب و نشریات حقوقی منتشره در کشور طی بیست سال اخیر، به نسبت گذشته به مراتب افزایش یافته است. این دستاورد را باید به فال نیک گرفت و امیدوار بود که این پیشرفت کمی همین میزان با توسعه‌ای کیفی در بارور شدن دکتربین حقوقی مورد نیاز کشور همراه باشد و با احترام به حقوق مالکیت فکری دیگران انتشار یابد.

انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهردانش که هرگز به سعی داشته است علاوه بر انتشار آثار حاصل از تحقیقات پژوهشکده حقوق، به صورتی هدف‌دار با ارزیابی علمی به گزینش و چاپ و انتشار کتابهای حقوقی در حوزه‌ها و موضوعات مورد نیاز جامعه حقوقی کشور مبادرت ورزد، زحمات آقایان دکتر کیوان شعبانی مقدم و دکتر بهرام رفسعی در تألیف حقوق کارگزاران ورزشی را ارج نهاده، امیدوار است این کتاب مورد استقبال جامعه حقوقی کشور و مورد استفاده متولیان امر قرار گیرد.

وحید اشتیاق

فهرست

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: کارگزار ورزشی کیست؟
۱۵.....	مقدمه
۱۶.....	قانون کارگزاری
۱۷.....	خدماتی که توسط ایجنت‌های ورزشی ارائه می‌شود
۲۰.....	انواع ایجنت‌های ورزشی
۲۱.....	کارگزاری ورزشی بعنوان یک شغل
۲۲.....	درآمد ایجنت‌های ورزشی
۲۳.....	اخذ مجوز فعالیت بعنوان ایجنت ورزشی
۲۳.....	آزمون کارگزاری ورزشی فیفا
۲۴.....	آیا وکلا می‌توانند بعنوان ایجنت ورزشی فعالیت کنند؟
۲۵.....	لزوم تمایز میان ایجنت و دلال
۲۵.....	فعالیت ایجنت‌های ورزشی در سطح بین‌المللی
۳۱.....	فصل دوم: عوامل موثر بر موفقیت ایجنت‌های ورزشی
۳۳.....	مقدمه
۳۳.....	داشتن روابط گسترده و روابط عمومی بالا

۳۴	توانایی مشاوره
۳۴	زندگی در کشورهای دیگر
۳۵	آشنایی با زبان
۳۶	تجربه ورزشی
۳۷	تجربه کاری
۳۸	داشتن تخصص غیرورزشی
۳۹	توانایی رقابت با ایجنت‌های قدرتمند
۴۰	داشتن شرکت کارگزاری
۴۱	داشتن تسهیلات دانشگاهی
۴۳	فصل سوم: قوانین و مقرراتی که ایجنت‌ها باید به آن پایبند باشند
۴۵	مقدمه
۴۶	تعاریف
۷۹	فصل چهارم: نظارت و کنترل فعالیت ایجنت‌های ورزشی
۸۱	مقدمه
	اقداماتی که در سطح بین‌المللی برای کنترل فعالیت‌های ایجنت‌های ورزشی صورت گرفته
۸۴	منابع چندگانه قانونی درخصوص فعالیت ایجنت‌های ورزشی
۸۵	پیشنهادهای برای نظارت و کنترل فعالیت ایجنت‌ها
۸۶	الف. در سطح بین‌المللی
۸۷	ب. در سطح ملی
۸۷	وظیفه مسئولان و مقامات ورزشی در ارتباط با فعالیت ایجنت‌ها
۹۱	فصل پنجم: بررسی فعالیت ایجنت‌ها در ورزش ایران
۹۳	مقدمه
۹۳	زبان‌های فعالیت دلالتان بدون مجوز در ورزش کشور
۹۵	ضرورت افزایش تعداد ایجنت‌های رسمی در کشور
۹۸	مزایای فعالیت ایجنت‌های رسمی در ورزش کشور
۹۸	وظیفه نهادهای حکومتی در قبال سامان‌دهی فعالیت ایجنت‌ها و کاهش فساد در ورزش
۹۹	پیشنهادهای کاربردی

نقش رسانه‌ها در کنترل فساد در ورزش ۱۰۱

فصل ششم: پرسش و پاسخ‌های رایج ۱۰۳

پیوست‌ها ۱۱۱

منابع ۱۳۱

مقدمه

پدیده کارگزاری یا ایجنت بودن یا دلالی اساساً طبق قانون تجارت از ملزومات حوزه اقتصادی است. برای مثال، افراد بلیت خریدار را از آژانس یا دلال می‌گیرند، مسکن را آژانس یا دلال خریداری می‌کنند، بلیت‌های کنسرت را از دلال می‌خرند و گاهی اوقات، بلیت‌های ورزشگاه را هم از دلال خریداری می‌نمایند، زیرا دلال به آژانس ۳۳۵ تا ۳۵۳ قانون تجارت فردی است که از شأن وکالت برخوردار است و می‌تواند واسطه انجام کاری در امور تجاری شود. ایجنت‌ها که با نام کارگزار، نماینده، وکیل و مدیر برنامه هم خوانده می‌شوند، در بسیاری از عرصه‌ها از قبیل هنر، ورزش، اقتصاد و سیاست به افراد مشهور در زمینه‌های مختلفی چون ارتباط با رسانه‌ها، عقد قراردادهای حرفه‌ای، ارتباط با صاحبان سرمایه و بسیاری از موارد دیگر کمک می‌کنند. از این رو، ایجنت‌ها باید با حیطه موردنظر آشنا باشند، قواعد درست و غلط حیطه مذکور را بشناسند و شیوه ارتباط با رسانه‌ها را بدانند.

در دنیای ورزش و در عصر حاضر، وظایف ایجنت‌های ورزشی از یافتن یک تیم مناسب یا بستن قرارداد برای ورزشکاران فراتر رفته است، اگرچه این نقش نیز وظیفه‌ای بسیار مهم بشمار می‌رود. امروزه ایجنت‌های ورزشی در بیشتر جنبه‌های شغلی ورزشکاران حرفه‌ای مانند پیدا کردن باشگاه برای ورزشکار، تحلیل بازار، برآورد قیمت بازیکن، بازاریابی برای نام بازیکن، تلاش و بحث بر سر بهبود نمایش و حضور بازیکن در انظار، مشاوره‌های مالی و سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی مالیاتی و مشاوره‌های فردی، قانونی و مالی و ... به آنها کمک می‌کنند. نقش ایجنت‌های ورزشی امروزه در دنیای ورزش قابل انکار و نادیده گرفتن نیست، زیرا براساس

مقررات، نقل و انتقال در فوتبال در سطوح بین‌المللی و بین لیگ‌های کشورهای مختلف، بدون حضور ایجنت رسمی امکانپذیر نیست. با اینکه مجوز داشتن توسط ایجنت‌ها به معنای تایید سلامت حرفه‌ای آنها نیست و تاکنون مواردی در زمینه تخلفات آنها گزارش شده (مانند خرید سوالات آزمون، وارد کردن بازیکنان بسیار ضعیف به کشور، همکاری غیرمستقیم با دلالان غیررسمی و تخلفات مالی و دخالت در نتایج بازی‌ها) که گاهی اوقات محرومیت آنها را هم بدنبال داشته است، اما تجارب کشورهای توسعه‌یافته نشان داده است که این، تنها راهکار مبارزه با فعالیت‌های دلالانه در ورزش است. افزایش تعداد ایجنت‌های رسمی، نقش مهمی در ایجاد سلامت اقتصادی در ورزش، بویژه رشته فوتبال دارد. بررسی‌ها در رشته فوتبال نشان می‌دهد که در کشورهای توسعه‌یافته‌ای که از سطح فوتبال بالاتری برخوردارند (ایتالیا، اسپانیا، انگلیس، برزیل، المان)، تعداد بیشتری ایجنت مشغول فعالیت هستند و درواقع، تعداد بالا یا پایین ایجنت‌ها در هر کشور، علاوه بر نشان دادن میزان قانون‌مداری، سلامت اقتصادی، فوتبال‌خیزی و حجم سرمایه‌گذاری در ورزش، معیار خوبی برای تشخیص میزان فساد است.

توجه ناکافی به لزوم افزایش ایجنت‌های رسمی و پیشگیری از دلالتی غیررسمی و حضور دلالان و واسطه‌های بدون مجوز در فوتبال، یکی از سبب بروز مشکلات بسیاری در رشته‌های ورزشی پرمخاطب کشور، بویژه فوتبال شده است. میجنت‌های ورزشی موضوعی بسیار مهجور در ورزش کشور است و غالباً تحت عنوان ناشناسی بار معنایی منفی و مجرمانه توسط رسانه‌ها و برخی کارشناسان دنبال می‌شود و هنوز اقدامی اساسی برای شناسایی، تدوین شرح وظایف و وضع مقررات مربوط به فعالیت ایجنت‌های رشته‌ها، مختلف ورزشی در کشور صورت نگرفته است. از این رو، ضروریست که حرفه کارگزاری بعنوان یک شغل در کنار سایر مشاغل در جامعه ما به رسمیت شناخته شود و از بکارگیری عبارات دارای بار معنایی منفی چون «دلال» برای ایجنت‌های رسمی پرهیز شود. با توجه به اینکه دپارتمان کار ایالات متحده، آینده شغلی مطلوبی را برای ایجنت‌های ورزشی در دهه آینده پیش‌بینی کرده و با سایه به رشد روزافزون صنعت ورزش و افزایش تنوع شبکه‌های تلویزیونی که به‌منظور پوشش رسانه‌ای مسابقات ورزشی بوجود آمده‌اند و نیز، افزایش رشته‌های ورزشی ناشناخته و جدید؛ چشم‌انداز روشنی پیش روی حرفه کارگزاری ورزشی است. انگیزه اصلی از تدوین این اثر، شناساندن حرفه کارگزاری به مخاطب فارسی‌زبان است. برای تدوین این کتاب تقریباً هیچ منبع فارسی وجود نداشت و مولف با زمینه‌آشنایی قبلی با مشکلات و معضلات ورزش کشور و بویژه فوتبال، منابع لازم را از مراجع مربوطه تهیه نمود. امید که شاهد انتشار آثار متعدد دیگری در این زمینه و اثربخشی این اقدامات در مسیر شفافیت هرچه بیشتر و ایجاد انضباط مطلوب مالی و مدیریتی در ورزش کشور باشیم.